

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
Participation of Teachers in Academic Administration in Schools under
Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1

ฉัญฉนิชา การัยภูมิ¹

Tunnicha Karaiyapoom¹

สังกัดคณะศิลปศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์

¹Corresponding Author. E-mail: tunnicha5398@gmail.com

Abstract

This research aimed to study Participation of Teachers in Academic Administration in Schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. It was a quantitative research study with the objectives of (1) examining the level of teachers' participation in academic administration and (2) comparing teachers' participation in academic administration classified by gender, age, educational level, and work experience. The population and sample consisted of teachers working in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1 in the academic year 2024. The sample of 310 teachers was selected through stratified random sampling to ensure proportional representation based on the size and status of the schools, using Taro Yamane's formula for sample size determination. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA).

The findings revealed that the overall level participation of Teachers in academic administration in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level. When comparing teachers' participation in academic administration classified by gender, age, educational level, and work experience, it was found that teachers with different levels of work experience had significantly different levels of participation in academic administration at the 0.05 level of statistical significance. However, there were no statistically significant differences in teachers' participation when classified by gender, age, or educational level.

Keywords: Participation; Academic Administration; Primary Educational Service Area Office

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามสถานภาพและเทียบสัดส่วนจากประชากรตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนครูที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; การบริหารงานวิชาการ; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ เป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมี ประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งให้มีการจัดโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิง นโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาดัง บทบัญญัติไว้ในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านการ บริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป โดยมุ่งการจัดการ ศึกษาที่เป็นเลิศ ด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพและผู้เรียนมี คุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล แนวนโยบายและแนวปฏิบัติสำคัญที่สุดที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล สำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 32) กำหนดไว้งานบริหารสถานศึกษาตามการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เป็นนิติบุคคลได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษาไว้ 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหาร งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ดังนั้นสถานศึกษาจึงมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมงานทั้ง 4 งาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาและให้การศึกษามีประสิทธิภาพ (รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. 2548: 29 – 30) งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้ 3 จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัด

โปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543: 15)

การจัดการศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและดำเนินการให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูผู้ทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเมื่อครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและก้าวทันยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ต่อไปได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ณัฐนันท์ เล็กมาก. 2564: 60-62) โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตศรีนครินทร์มุ่งเน้นที่จะจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพ และให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของครู โดยต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูที่มีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนแต่การบริหารงานวิชาการส่วนใหญ่ยังเปิดโอกาสให้ครู มีส่วนร่วมในการบริหารน้อย ส่งผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งนี้ อาจจะมาจากครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดหน้าที่และการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพื่อให้งานวิชาการของสถานศึกษาดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับสถานศึกษาให้มากที่สุด การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษามีความสำคัญ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) มาใช้ควบคู่กับการดำเนินงานในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีอิสระในการทำงานตลอดจนมีสิทธิ์ในการเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ เหมภัส เหลาแหลม (2564: 13) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นให้บุคลากรทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบและการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนา หรือใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหา ทำให้เกิดความไว้วางใจในสังคมการทำงานเป็นทีม ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ อาศัยความร่วมมือกันทำงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงานคอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารโรงเรียนได้อย่าง ต่อเนื่อง (ยุทธศิลป์ พานนนท์. 2546: 3)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ได้ดำเนินการตามกลยุทธ์พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทาง และนโยบายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพตลอดจนการดำเนินการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาส่งเสริมให้

มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐาน การศึกษา และการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กัน สอดคล้องกัน เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัด การศึกษา และนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งองค์กรจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพ สามารถให้บริการด้านการศึกษา ที่ตอบสนองความต้องการตามบริบทได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอนและงานในความรับผิดชอบส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการ ทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ ด้านการนิเทศ

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 1,264 คน (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2567 ของ สพป. นครศรีธรรมราช เขต 1)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เพื่อให้กลุ่ม ตัวอย่างกระจายไปตามสถานภาพและเทียบสัดส่วนจากประชากรตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1970: 886-887) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ขอบเขตด้านเวลา

เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2568

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560: 176) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบเพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

อมรภาค ปิ่นกำลัง (2562: 16) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์การ พร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

จิตรา แก้วมะ (2563: 27) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานจนก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุ

คณะกรรมการบริหารงานวิจัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 (2564: 14) ระบุได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจการรับผิดชอบ การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในองค์การ

ไชยา หานุภาพ (2564: 21) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน โดยมีลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมควบคุมและตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

พรเทพ เหมรานนท์ (2564: 12) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการที่บุคคลมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับสถานศึกษา ทั้งนี้การปฏิบัตินั้นมีความไม่เข้าใจหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาแล้ว การบริหารงานของสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยยาก

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการในการบริหารงาน การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการที่บุคคลมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับสถานศึกษา ทั้งนี้การปฏิบัตินั้นมีความไม่เข้าใจหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาแล้วการบริหารงานของสถานศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยยาก สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 คือ (1) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ (4) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิด ในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็น จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารทั้งมีคนกล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2560: 84) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2560: 29) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า เป็นกระบวนการบริหาร กิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ จุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

โสภกา วงษ์นาคเพ็ชร (2563: 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิด ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของ หลักสูตรเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนซึ่งประกอบด้วย การวางแผนวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและ ส่งเสริมทางด้านวิชาการ การ วัดผลและประเมินผลการเรียน งานทะเบียนนักเรียน และการประเมินผลการจัดการงาน วิชาการ

สรุปการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตลอดจน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด

แนวคิดกระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักวิชาการได้ กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560: 37 – 39) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการ การ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป รวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและ วัตถุประสงค์จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติการวางแผนวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด วิทยาลัย ศน พันธ์กิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็งหาจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุง การวิเคราะห์ โอกาสและการจัดการเชิงรุกรวมทั้งสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ

2. ขั้นการจัดองค์การ (Organizing) ในสายงานวิชาการ มีการจัดองค์การและระบบโครงสร้างโดยที่ผู้บริหาร มอบความรับผิดชอบให้ลับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ และแบ่งงานไปตาม ลักษณะงานใน แต่ละกลุ่มวิชา อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการหรือสภาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทน ของหน่วยงานภายใน ดูแล ควบคุม ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ขั้นดำเนินการ (Processing) เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาท หน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหาร มีหน้าที่คอยกำกับ ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้เป็นไปตาม

แผนปฏิบัติการ และผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็น ผู้นิเทศภายในตามกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

4. ชั้นนิเทศภายใน (Supervising) ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการนิเทศภายใน ผู้บริหารต้องควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญกำลังใจและกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำกิจกรรมร่วมลับ ครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติการนิเทศภายใน รวมถึงการนิเทศเรื่องหลักสูตรและการสอนโดยพัฒนา บุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้นและเป้าหมายที่ต้องการคือคุณภาพของผลผลิตนั่นเอง

เพชรีน สงค์ประเสริฐ (2550: 61) กล่าวว่ากระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้หลักวิทยาศาสตร์และหลักวิชาการ โดยใช้วิธีแก้ปัญหาเชิงระบบภายใต้ความเชื่อว่ามีมนุษย์ทุกคนพัฒนาได้โดยใช้ระบบ PDCA ของเดมมิ่ง (Deming) คือ บุคลากรทุกคนร่วมวางแผน (Plan) ร่วมปฏิบัติ (Do) ร่วมตรวจสอบ (Check) และร่วมปรับปรุง พัฒนา (Action) รวมถึงการใช้เทคนิคเชิงบูรณาการกับกระบวนการดังกล่าว โดยส่งเสริมการทำงาน เป็นทีม สร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร รวมถึงพยายามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ทันต่อกระแส การเปลี่ยนแปลงในด้านปฏิรูปการเรียนรู้ หลักสูตร และระบบการบริหาร นอกจากนี้ผู้บริหาร ควรเปิดใจให้กว้างมีวิสัยทัศน์ต่อการเปลี่ยนแปลง โดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ในเรื่องการจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สามารถแก้ปัญหาโดยใช้วิจารณ์ญาณภายใต้ข้อมูลความมีเหตุผลและใช้วิธีปรึกษาหารือร่วมกับทีมงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการเริ่มต้นจาก การวางแผนเตรียมการ การจัดทำ โครงสร้างขององค์การ การดำเนินการตามแผน และการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลงาน

จากการทบทวนทฤษฎี/วรรณกรรม/แนวความคิด บทบาทของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการคือ ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการ ชอบช้างานวิชาการ เข้าใจกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางและในขณะเดียวกันก็สนองความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอเหมาะสม และการนิเทศการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมทุกอย่างที่โรงเรียนได้ดำเนินการด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 1,264 คน (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2567 ของ สพป. นครศรีธรรมราช เขต 1)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เพื่อให้กลุ่ม

ตัวอย่างกระจายไปตามสถานภาพและเทียบสัดส่วนจากประชากรตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1970: 886-887) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert, 1992) มี 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสถาบันรัชต์ภาคย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 21 วัน หรือ 3 สัปดาห์ โดยได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
3. โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ
4. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เปรียบเทียบตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่า t-test
5. วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงานโดยการทดสอบค่า F-test

การนำเสนอผลการศึกษารายวิจัย

การนำเสนอข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณเน้นการแสดงผลตัวเลขที่วัดค่าได้ ผ่านตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ เพื่อให้เข้าใจง่าย โดยนิยมใช้สถิติพรรณนา (ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติอ้างอิงเพื่อทดสอบ

สมมติฐาน ข้อมูลต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน และมีการอ้างอิงที่เชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในระดับนโยบาย ชุมชน องค์กร และปัจเจกบุคคล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ Participation of Teachers in Academic Administration	(n= 310)		ระดับ (Level)
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านหลักสูตร (Curriculum)	4.03	0.19	มาก (High)
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experiences)	4.27	0.20	มาก (High)
3. ด้านการวัดและประเมินผล (Measurement and evaluation)	4.15	0.27	มาก (High)
4. ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ (Learning materials)	3.97	0.23	มาก (High)
5. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Research for learning development)	4.20	0.24	มาก (High)
6. ด้านการนิเทศ (Supervision)	4.13	0.23	มาก (High)
รวม (Total)	4.12	0.15	มาก (High)

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.20) รองลงมา คือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.24) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.= 0.23)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามเพศ

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ A comparison of the Participation of Teachers in Academic Administration	(n=310)				t	Sig.
	หญิง		ชาย			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร (Curriculum)	4.03	0.21	4.02	0.17	.092*	.031

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experiences)	4.24	0.19	4.31	0.22	-1.969	.664
3. ด้านการวัดและประเมินผล (Measurement and evaluation)	4.15	0.27	4.12	0.28	.701	.922
4. ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ (Learning materials)	3.97	0.19	3.98	0.31	-.271*	.000
5. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Research for learning development)	4.22	0.25	4.85	0.21	1.013	.172
6. ด้านการนิเทศ (Supervision)	4.08	0.22	4.21	0.20	-3.632	.118
รวม (Total)	4.11	0.16	4.13	0.12	-.869	.546

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามอายุ

เปรียบเทียบมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน วิชาการ	แหล่งความแปรปรวน (Source of variation)	df	SS	MS	F	P
A comparison of the Participation of Teachers in Academic Administration	ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	23	4.175	0.182	1.206	0.250
	ภายในกลุ่ม (Within a group)	135	20.316	0.150		
	รวม (Total)	158	24.491			

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามอายุ ที่มีอายุต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าสถิติ One - way ANOVA พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุ 30 - 40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตารางที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการ บริหารงานวิชาการ A comparison of the Participation of Teachers in Academic Administration	(n=310)				t	Sig.
	ปริญญาตรี (Bachelor's Degree)		สูงกว่า ปริญญาตรี (Higher Bachelor's degree)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร (Curriculum)	4.01	0.20	4.07	0.19	-1.956	.811
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning experiences)	4.27	0.22	4.25	0.12	.474	.219
3. ด้านการวัดและประเมินผล (Measurement and evaluation)	4.09	0.28	4.26	0.21	-3.513	.182
4. ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ (Learning materials)	3.95	0.24	4.03	0.23	-1.879	.276
5. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Research for learning development)	4.18	0.25	4.27	0.18	-2.413*	.002
6. ด้านการนิเทศ (Supervision)	4.12	0.25	4.14	0.17	-.341	.057
รวม (Total)	4.10	0.16	4.17	0.11	-2.570	.226

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีความแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆและด้านการนิเทศ ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

เปรียบเทียบมีส่วนร่วม ในการบริหารงาน วิชาการ	แหล่งความแปรปรวน (Source of variation)	df	SS	MS	F	P
A comparison of the Participation of Teachers in Academic Administration	ระหว่างกลุ่ม (Between groups)	23	11.747	0.511	2.417*	0.001
	ภายในกลุ่ม (Within a group)	135	28.530	0.211		
	รวม (Total)	158	40.277			

จากตารางที่ 5 พบว่า การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าสถิติ One – way ANOVA พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี มากกว่า 10 –20 ปี และมากกว่า 21 ปีขึ้นไป มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้มากที่สุด คือครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร ถัดมาครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ โดยการนำปัญหาของนักเรียนมาแก้ไขโดยใช้วิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรดา มลิลดา (2564: 29–30) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2.1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตาม เพศ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีนโยบายให้ครูผู้สอนให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจึงทำให้การปฏิบัติงานของครูที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2.2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนได้รับการส่งเสริม และพัฒนางานด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมและทำรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชาเป็นระยะ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2.3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูผู้สอนระดับปวช.ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคความรู้ และสนับสนุนด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพันธ์ แก้วพันธ์ และ พิภพ วชงเงิน (2566: 19) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของชนิกา นาคแก้ว (2564: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับปวช. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2.4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีการอบรมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพของครูด้านวิชาการ จึงทำให้การปฏิบัติงานของครูที่มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการที่ต่างกัน

สรุปผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ จำแนกเป็น 6 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้

1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การวิเคราะห์หลักสูตร รองลงมาคือ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการหาแนวทางแก้ไขปัญหา การใช้หลักสูตรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กำหนดสาระการเรียนรู้ที่บูรณาการการเรียนรู้ระดับชาติ และระดับสถานศึกษา

1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดหมายของหลักสูตร รองลงมาคือ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการวัดและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การตรวจลักษณะของข้อสอบเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน รองลงมาคือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

1.5 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ การเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้แก่สถานศึกษาอื่น ๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาผู้เรียนและผู้สอนเพื่อให้ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.6 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือ การนำปัญหาของผู้เรียนมาแก้ไขโดยใช้วิธีการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเผยแพร่แลกเปลี่ยนผลการวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษา กับสถานศึกษาอื่น

1.7 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านการนิเทศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาที่ตรงกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา รองลงมาคือ การสำรวจความต้องการการรับการนิเทศ การศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ปัจจัยที่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน ส่วนเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ไม่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

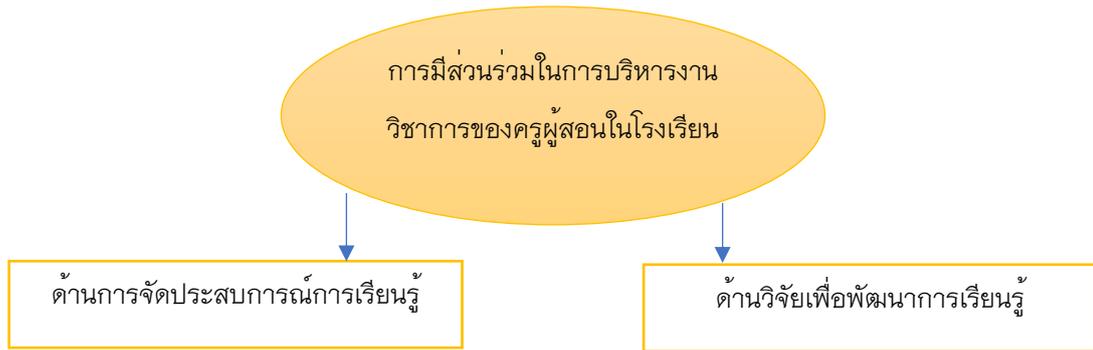
- 1.1 ด้านหลักสูตร ควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และจัดทำคู่มือการนิเทศ ปฏิทินการนิเทศ และนำผลการนิเทศมาแก้ไขปรับปรุงให้เห็นเป็นรูปธรรม
- 1.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตามสาระการเรียนรู้ โดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญหรือเชิญมาให้ความรู้ เป็นวิทยากร ให้มีส่วนร่วมในการเขียนแผนการสอน
- 1.3 ด้านการวัดและประเมินผล ควรจัดให้มีการจัดทำระบบสารสนเทศโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ควบคู่ไปกับการจัดทำเอกสารรายกลุ่มสาระ
- 1.4 ด้านสื่อเพื่อการเรียนรู้ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้บุคคลภายในหรือจากภายนอกที่มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เช่น การผลิตสื่อมัลติมีเดีย การวัดผลโดยใช้สื่อมัลติมีเดีย กระบวนการประเมินผลด้วยเทคโนโลยี
- 1.5 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัย และมีนโยบายในการสร้างครุนักวิจัย และมีการประกวด และนำผลการวิจัยมาใช้ในการขอกำหนดตำแหน่ง หรือเลื่อนวิทยฐานะ
- 1.6 ด้านการนิเทศ ควรแต่งตั้งกรรมการให้ชัดเจน สสำรวจปัญหาความต้องการในการนิเทศในเรื่องอะไร เพื่อนำไปจัดลำดับความสำคัญและหาวิธีพัฒนาหรือช่วยเหลือต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
- 2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เช่น สัดส่วนของครูต่อนักเรียน อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ทำให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด

References

- กมล ฉายาวัดนะ. (2549). **บริหารคนและงานตามหลักของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ: ชบาพับลิชชิงเวิร์กส.
- กรตา มลิลลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม์**, 8(2),: 31-41.
- กรองทอง จิรเดชากุล. (2560). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติศักดิ์ ไครบุตร. (2564). การบริหารงานวิชาการในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา กลุ่มน่ายาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. รายงานการค้นคว้าอิสระ ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จรรยา ดีผาย. (2560). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดนราธิวาส. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- จักรพันธ์ แก้วพันธ์ และพิภพ วังเงิน. (2566). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย**. 7(1), 19-35
- ชนิกา นาคแก้ว. (2562). การศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน ระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชัยรัตน์ ผิวชัยภูมิ และคณะ. (2561). การศึกษาบริหารงานวิชาการของผู้บริหารศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐนันท์ เล็กมาก. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(3), 60-62.
- ทับทิม แสงอินทร์ (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา จังหวัดสุพรรณบุรี**. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). โมเดลความสัมพันธเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคกลางประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา กาวีใจ. (2563). การจัดการโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนบ้านเทพกาญจนาอุปถัมภ์ เขตพื้นที่การศึกษาเขียงราย เขต 3. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ . กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ .
- ปิยนุช ทองพรม. (2560). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต., มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพชริน สงศ์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการท างานเป็นทีมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ภรภัทร เอ็งนรินทร์. (2560). ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2561). การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอนหน่วยที่ 8 -15. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม กรุงเทพมหานคร.
- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2560). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: นำเข้าป้ายโฆษณา.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2562). “พลังครู” สู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษา. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2562) 63-73
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
- วัชรีย์ เลี่ยนบรรจง. (2563). บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (Online). <https://www.gotoknow.org/posts/359043>. 15 กรกฎาคม 2567.
- วิเชียร ยอดจักร์. (2565). การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิภา ทองहां. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จ.

- วีรยุทธ แสงสิริวัฒน์. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. บัณฑิตวิทยาลัย. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- สมยศ นาวิก. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. (2567). ข้อมูลพื้นฐาน [Online]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.surat3.go.th/schoolreview/index2.php>. เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการครู. 22(1), 32.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. (2567). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2567. เข้าถึงเว็บไซต์ <http://www.nst1.go.th/> เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สิริจิต หอจันทิก. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ . วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทธิรา เกษมราชภู. (2561). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มบางละมุง 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2563). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หาญณรงค์ กระจงจิตร. (2561). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายการศึกษารวมหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เหมภัส เหลาแหลม. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สถาบันบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2560). ผลการใช้คำพื้นบ้านล้านนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อัญชลี ธรรมะวิธิกุล. (2564). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. [Online] เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/2011/06/17> [2567, ตุลาคม 20].
- อุณากรรณ สนวนมะม่วง. (2553). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.